

www.humak.fi

Opinnäytetyö

Seksuaalinen häirintä suomalaisilla musiikkifestivaaleilla

Yleisyys, ilmeneminen ja puuttuminen

Moona Paarto

Kulttuurituotannon koulutusohjelma
240 op

11/2018

HUMANISTINEN
AMMATTIKORKEAKOULU

TIIVISTELMÄ

Humanistinen ammattikorkeakoulu
Kulttuurituotannon koulutusohjelma

Tekijät: Moona Paarto
Opinnäytetyön nimi: Seksuaalinen häirintä suomalaisilla musiikkifestivaaleilla
Sivumäärä: 37 sivua ja 1 liitesivu
Työn ohjaaja: Päivi Ruutiainen
Työn tilaaja: LiveFIN Ry

Tämä opinnäytetyö käsittelee seksuaalisen häirinnän yleisyyttä, ilmenemismuotoja ja häirintään puuttumista suomalaisilla musiikkifestivaaleilla. Työn tarkoitus on kartoittaa kuinka paljon ja millaista häirintää festivaaleilla ilmenee, puututaanko seksuaaliseen häirintään riittävästi, ja miten festivaalit voisivat ennaltaehkäistä häirintätilanteita. Tutkimukselle on tarvetta, koska vastaavaa tutkimusta ei ole Suomessa aikaisemmin tehty.

Tutkimuksen kohteina olleet festivaalit olivat Ilosaarirock, Qstock, Ruisrock, Kainuun Musiikkijuhlat ja Jurassic Rock. Työtä varten kerättiin tutkimusaineistoa festivaalien kävijöiltä kyselyllä. Opinnäytetyön viisi kysymystä yhdistettiin omana osionaan festivaalien omiin kävijäkyselyihin tai jaettiin festivaalien sosiaalisessa mediassa.

Kävijöitä tutkimuksen kohteina olleilla festivaaleilla oli yhteensä noin 230 000. Vastauksia kyselyyn saatiin 5789. Noin 7% vastaajista oli kokenut tai havainnut seksuaalista häirintää ja joka viides koki, ettei festivaaliorganisaatioiden tai henkilökunnan puuttuminen häirintätilanteisiin ollut riittävää. Avoimia kuvauksia häirintätilanteista tuli noin 300, ja niiden perusteella jaoteltiin seksuaalisen häirinnän ilmenemismuodot fyysiseen häirintään, sanalliseen häirintään sekä siveettömään käytökseen. Vastauksista ilmeni, että seksuaalinen häirintä ilmenee useimmiten festivaaleilla fyysisenä häirintänä.

Työn keskeisiä tuloksia ovat, että vaikka häirintää kokeneiden tai havainneiden määrä ei ole prosentuaalisesti suuri, on puuttumiselle järjestäjän taholta tarvetta. Vastaajat toivovat etenkin järjestyksenvalvojen puuttuvan seksuaaliseen häirintään.

Toimintaehdotuksiksi jatkoa varten nousivat laaja ja jatkuva tiedonkeruu, häirinnän kohtaamisen ja siihen puuttumisen sisällyttäminen henkilökunnan koulutukseen, festivaalien välinen yhteistyö aiheeseen liittyen, yleisviestinnän kehittäminen sekä kävijöiden vastuuttaminen toisia kunnioittavaan käytökseen jo lipunoston yhteydessä.

Asiasanat: seksuaalinen häirintä, festivaalit, yleisötutkimus

ABSTRACT

Humak University of Applied Sciences
Name of the Degree Programme

Author: Moona Paarto
Title: Sexual harassment at Finnish music festivals – prevalence, manifestation and interference
Number of Pages: 37 pages and 1 attachment page
Supervisor: Päivi Ruutiainen
Subscriber: LiveFIN Ry

This thesis is about the commonness of sexual harassment, its manifestations and the lack of interference on it in Finnish music festivals. The meaning behind this thesis is to map out how much and what kind of harassment occurs during festivals, whether it is talked about enough and how the festivals themselves could prevent such situations. This survey is necessary because there has never been a similar study in Finland.

The participant festivals for this study were Ilosaarirock, Qstock, Ruisrock, Kainuun Musiikkijuhlat and Jurassic Rock. The thesis' data was collected with a survey that was answered by festival goers. The five questions related to the thesis were combined as their own section in the festivals' surveys or were shared on their social media platforms.

The total number of visitors from collaborating festivals was little under 230 000. The survey had 5789 answers. About 7% had experienced or witnessed sexual harassment. Every fifth felt that the interference with the harassment situations wasn't enough from the powers of festival organizations or the staff. We got about 300 open descriptions of harassment scenarios and based on them I categorized the manifestations of sexual harassment into physical harassment, verbal harassment and immoral behaviour. Based on the open descriptions it is highly detectable that sexual harassment during festivals manifests itself mostly in a physical form.

The key results of this thesis are that regardless of the low percentage figure of people who experienced or witnessed sexual harassment, there is a need for action from the organizers. The respondents especially hoped for action from the security department.

Regarding the future, suggestions for action consisted mostly of vast and constant collection of data, including the proper way to deal in cases of sexual harassment in the staff's training, cooperation between the festivals in this matter, developing public communication and also making the visitors aware of the responsibility to behave respectfully towards other festival goers during the ticket purchase.

Keywords: sexual harassment, festivals, audience research

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ

ABSTRACT

1 JOHDANTO.....	5
2 TUTKIMUSKYSYMYKSET JA TUTKIMUSMENETELMÄT.....	6
3 SEKSUAALINEN HÄIRINTÄ	7
3.1 Mitä on seksuaalinen häirintä?	7
3.2 Seksuaalisen häirinnän yleisyys Suomessa.....	8
3.3 Aihe yleisessä keskustelussa	14
4 KYSELYN TULOKSET	17
4.1 Seksuaalisen häirinnän yleisyys festivaaleilla	17
4.2 Seksuaalisen häirinnän ilmenemismuodot	20
4.3 Seksuaaliseen häirintään puuttuminen.....	25
5 POHDINTAA.....	28
5.1 Seksuaalisen häirinnän ennaltaehkäisy	28
5.2 Toimintaehdotukset	32
LÄHTEET.....	35

1 JOHDANTO

Seksuaalinen häirintä on vakava ongelma, joka koskettaa useiden ihmisten arkea (Tasa-arvobarometri 2017), myös kulttuurialan työntekijöitä ja asiakkaita. Seksuaalinen häirintä aiheena on noussut laajemman keskustelun kohteeksi vasta viime vuosien aikana, pitkälti #metoo-kampanjan kautta. Suomessa seksuaalinen häirintä yhdistettynä kulttuurialaan on ollut näkyvillä julkisessa keskustelussa pitkälti elokuva- ja teatterialaan liittyen. Suomen Näyttelijäliitto Ry käynnisti marraskuussa 2017 seksuaalisesta häirinnästä tiedottamiseen ja sen poistamiseen keskittyvän kampanjan, ja Opetus- ja kulttuuriministeriö on tilannut aiheesta erillisen selvityksen. (Paanetoja, 2018.)

Tämän työn tavoitteena on tutkia seksuaalisen häirinnän yleisyyttä ja ilmenemismuotoja suomalaisilla musiikkifestivaaleilla, sekä pohtia keinoja seksuaaliseen häirintään puuttumiseksi. Tutkimustietoa ilmenemisen laajuudesta tai tehokkaista puuttumiskeinoista tähän ilmiöön ei ole vielä kattavasti, joka korostaa työn tarvetta. Haluan oman työni kautta tehdä aiheen näkyväksi ja toivottavasti osoittaa kehittämistarpeita ja olemassa olevia hyviä käytäntöjä kaikkien tapahtumajärjestäjien käytettäväksi. Omalta osaltani haluan edistää yleisöturvallisuutta ja asiakkaiden sekä työntekijöiden hyvinvointia kulttuuritapahtumissa, ja olla osa yleisen ilmapiirin muutosta niin, että seksuaalinen häirintä nousisi näkyvään yleiseen keskusteluun ja olisi tuomittavampaa.

Opinnäytetyöni tilaajana toimii Suomen musiikkitapahtumien verkosto LiveFin RY, joka pyrkii suomalaisen musiikkialan kattojärjestönä edistämään yhdenvertaisuutta musiikkikentällä ja puuttumaan alan epäkohtiin tutkimuksen, koulutuksen ja yhteistyön keinoin. LiveFIN on mukana esimerkiksi Yhdenvertainen Musiikkiala – hankkeessa, sekä marraskuussa 2018 alkaneessa suomalaisessa klubimaailmassa ilmenevää häirintää vastaan toimivassa #valomerkki- liikkeessä.

Tässä työssä esittelen seksuaalisen häirinnän käsitteenä ja avaan ilmiön yleisyyttä Suomessa, sekä sitä, miten seksuaalinen häirintä musiikkifestivaaleilla on esiintynyt yleisessä keskustelussa ja mediassa. Tutkin häirinnän yleisyyttä, ilmenemismuotoja ja puuttumisen tarvetta kyselytutkimuksen avulla. Kysely on toteutettu yhteistyössä

eri festivaalien kanssa yhdistämällä tutkimus vuosittaisien kävijäkyselyiden yhteyteen, tai julkaisemalla se festivaalin sosiaalisen median kanavissa festivaalin päätyttyä. Avaan tuloksia ja pohdin kehittämistarpeita, sekä seksuaalisen häirinnän ennaltaehkäisyä. Lopuksi pohdin aiheita ja tarvetta tutkimukselle jatkossa, sekä esittelen toimintaehdotuksia.

2 TUTKIMUSKYSYMYKSET JA TUTKIMUSMENETELMÄT

Tutkimuskysymykseni tässä opinnäytetyössä ovat:

1. Ilmeneekö suomalaisilla musiikkifestivaaleilla seksuaalista häirintää?
2. Jos ilmenee, niin kuinka paljon ja millä tavalla?
3. Miten häirintään tulisi puuttua ja kokevatko asiakkaat nykyisen puuttumisen riittävänä?

Tutkin seksuaalisen häirinnän yleisyyttä ja ilmenemismuotoja suomalaisilla musiikkifestivaaleilla kyselytutkimuksen avulla (Liite 1). Teen yhteistyötä viiden eri festivaalin kanssa, jotka ovat Ilosaarirock, Jurassic Rock, Kainuun Musiikkijuhlat, Ruisrock ja Qstock. Oleellista oli löytää mukaan eri kokoluokan festivaaleja eri puolelta Suomea, jotta tutkimus ei keskittyisi vain tietylle alueelle. Tietenkin mukana olevien festivaalien valikoitumiseen vaikuttaa myös se, mitkä festivaalit ovat halukkaita yhteistyöhön. Kysyin mukaan useita toimijoita, mutta kaikki eivät suostuneet esimerkiksi aikataulullisista tai muista käytännön syistä, tai eivät halunneet osallistua tutkimukseen.

Muotoilin aiheeseen liittyen viisi erilaista kysymystä ja vastaajille kerrottiin ennen kysymyksiä, että tietoja käytetään tutkimuksessa ja opinnäytetyössä. Kysymykset liitettiin festivaalien vuosittaisten kävijäkyselyiden yhteyteen, tai Jurassic Rockin tapauksessa julkaistiin muuta kautta festivaalin sosiaalisessa mediassa. Kysely ajoittui kesään ja alkusyksyyn festivaalien ajankohtien ja kävijäkyselyiden teettämisen mukaan. Oleellista vastausten luotettavuuden takia oli, että kysymykset eivät olleet kaikkien festivaalien tapauksessa esillä pelkästään asiayhteydessään, vaan neutraalisti muun kävijäkyselyn joukossa.

Kysymyksien on tärkeää tuottaa tietoa, joka vastaa tutkimuskysymyksiini ja tuottaa mahdollisimman selkeää aineistoa opinnäytetyön aiheeseen liittyen. Halusin tietoa sekä ilmiön laajuudesta että laadusta, sekä asiakasnäkökulman seksuaaliseen häirintään puuttumiseen. Tärkeää oli saada mukaan myös mahdollisuus avoimille vastauksille, jotta esille voi nousta sellaisiakin kuvauksia ja aiheita, joita ei valmiissa vaihtoehtoissa välttämättä mainittaisi.

Kysyin, kokivatko vastaajat itse tai havaitsivatko he muihin kohdistuvaa seksuaalista häirintää festivaalin aikana, missä mahdollinen häirintä tapahtui, kuvailisivatko he omin sanoin mahdollista häirintätilannetta, kokevatko he avunsaannin ja festivaalihenkilökunnan puuttumisen mahdollisiin häirintätilanteisiin riittävänä ja miltä taholta he toivoisivat puuttumista.

3 SEKSUAALINEN HÄIRINTÄ

3.1 Mitä on seksuaalinen häirintä?

Seksuaalisen häirinnän käsite pohjautuu sukupuolisen häirinnän (engl. sexual harassment) käsitteeseen, joka otettiin alun perin käyttöön 1980-luvun Yhdysvalloissa. Tällöin sekä Yhdysvalloissa, että Suomessa käsitettä käytettiin kuvaamaan työyhteisöissä ja erityisesti naisiin kohdistavaa häirintää. Historiassa seksuaalista ja sukupuolista häirintää on usein käsitelty samaa tarkoittavina, joka on vaikeuttanut seksuaalisuuteen kohdentuvan häirinnän tunnistamista. Käsitteiden olennainen ero on siinä, että sukupuolinen häirintä viittaa perinteisiä sukupuolinormeja, maskuliinisuutta ja feminiinisyttä, loukkaavaan toimintaan, joka aiheuttaa kielteisiä vaikutuksia kohteena olevalle sukupuolelle. Seksuaalinen häirintä ei ole riippuvainen sukupuolesta, vaan suuntautuu esimerkiksi henkilön seksuaalisiin ominaisuuksiin. (Vilkka, 2011, 34-35).

Seksuaalisen häirinnän käsitteiden täsmentäminen on haastavaa, koska tilanteet, tekotavat, tekijät ja kohteet vaihtelevat suuresti. Arkikielessä seksuaalisen häirinnän

yhteydessä puhutaan rinnakkain usein myös ahdistelusta, ei-toivotusta seksuaalisesta käyttäytymisestä, seksuaalisesta kaltoinkohtelusta ja seksuaalisesta hyväksikäytöstä. (Vilka, 2011, 35).

Lain naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta (1986/ 609) 7. pykälässä määritellään seksuaalisen häirinnän tarkoittavan sanallista, sanatonta ja tai fyysistä, luonteeltaan seksuaalista ei-toivottua käytöstä, jolla tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti loukataan henkilön henkistä tai fyysistä koskemattomuutta erityisesti luomalla uhkaava, vihamielinen, halventava nöyryyttävä tai ahdistava ilmapiiri. Tasa-arvolain ansiosta seksuaalinen häirintä on noussut Suomessa yleisen keskustelun kohteeksi. Laki velvoittaa työnantajaa vastaamaan siitä, että työpaikalla ei tapahdu sukupuolista häirintää tai ahdistelua. (Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta, 1986/609.)

Vilkan (2011, 35, 145-146) mukaan seksuaalista häirintää ovat esimerkiksi seuraavat asiat, mikäli ne ovat luonteeltaan seksuaalisia tai seksuaalisesti värittyä käytöstä: sukupuolisesti vihjailevat eleet tai ilmeet, härskit puheet, kaksimieliset vitsit sekä var-taloa, pukeutumista tai yksityiselämää koskevat huomautukset, kysymykset, pornoai-neistot, seksuaalisesti värittyneet kirjeet, sähköpostit, tekstiviestit, puhelinsoitot, fyysi-nen koskettelu tai sukupuoliyhteyttä tai muuta kanssakäymistä koskevat ehdotukset tai vaatimukset. Seksuaalinen häirintä loukkaa yksilön oikeutta henkilökohtaiseen va-pauteen, koskemattomuuteen ja itsemääräämiseen eli integriteettiin.

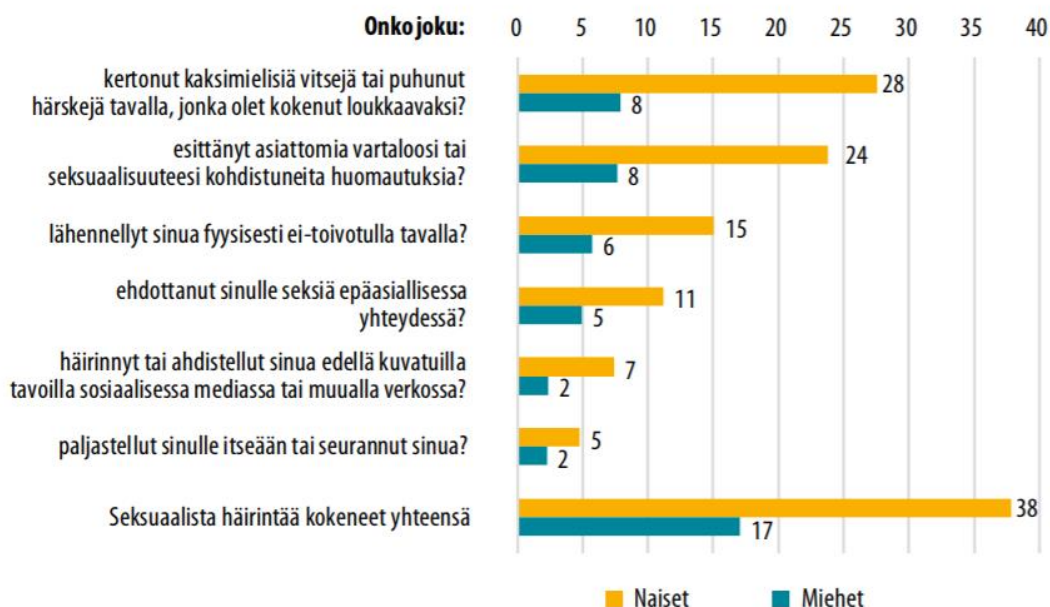
3.2 Seksuaalisen häirinnän yleisyys Suomessa

Seksuaalista häirintää voi tapahtua kaikkialla, missä ihmiset kohtaavat. Seksuaalista häirintää toteutetaan useiden kanavien kautta, kasvatusten, puhelimien ja internetin välityksellä riippumatta tekijöiden iästä ja sukupuolesta. Nuorten keskinäisessä sek-suaalisessa häirinnässä on usein mukana alkoholi. Tavallisia paikkoja kokea seksu-aalista häirintää ovat esimerkiksi bileet, musiikkifestivaalit ja juhlaristeilyt. (Vilka, 2011, 73)

Vuoden 2017 Tasa-arvobarometrin mukaan kaikkiaan 38 prosenttia naisista ja 17 prosenttia miehistä oli kokenut seksuaalista häirintää kahden edellisen vuoden aikana. Mikäli huomioitiin vain alle 35-vuotiaat naiset, häirintäkokemuksia oli yli puolella, 56 prosentilla. Härskéjä puheita tai loukkaavia kaksimielisiä vitsejä oli kohdannut naisista enemmän kuin joka neljäs. Joka neljännellä sanallinen häirintä oli ilmennyt vartaloon tai seksuaalisuuteen kohdistuvina asiattomina huomautuksina. 15% naisista oli kohdannut ei-toivottua fyysistä lähentelyä, ja 11% oli kokenut seksin ehdottamista epäasiallisessa yhteydessä. (Sosiaali- ja terveysministeriö, 2018, 34)

Miehet olivat kokeneet seksuaalista häirintää naisia harvemmin. Heidän kohdallaan vastaavat luvut olivat härskien puheiden ja kaksimielisten vitsien kohtaamisen kohdalla 8% ja asiattomien vartaloon tai seksuaalisuuteen kohdistuvien huomautusten kohdalla 6%. Sosiaalisessa mediassa tai muualla verkossa tapahtuvaa häirintää tarkasteltaessa luvut olivat naisten kohdalla 7 ja miesten kohdalla 2%. Itsensä paljastelua tai seuraamista oli joutunut kokemaan viisi prosenttia naisista ja kaksi prosenttia miehistä. (Sosiaali- ja terveysministeriö, 2018, 34)

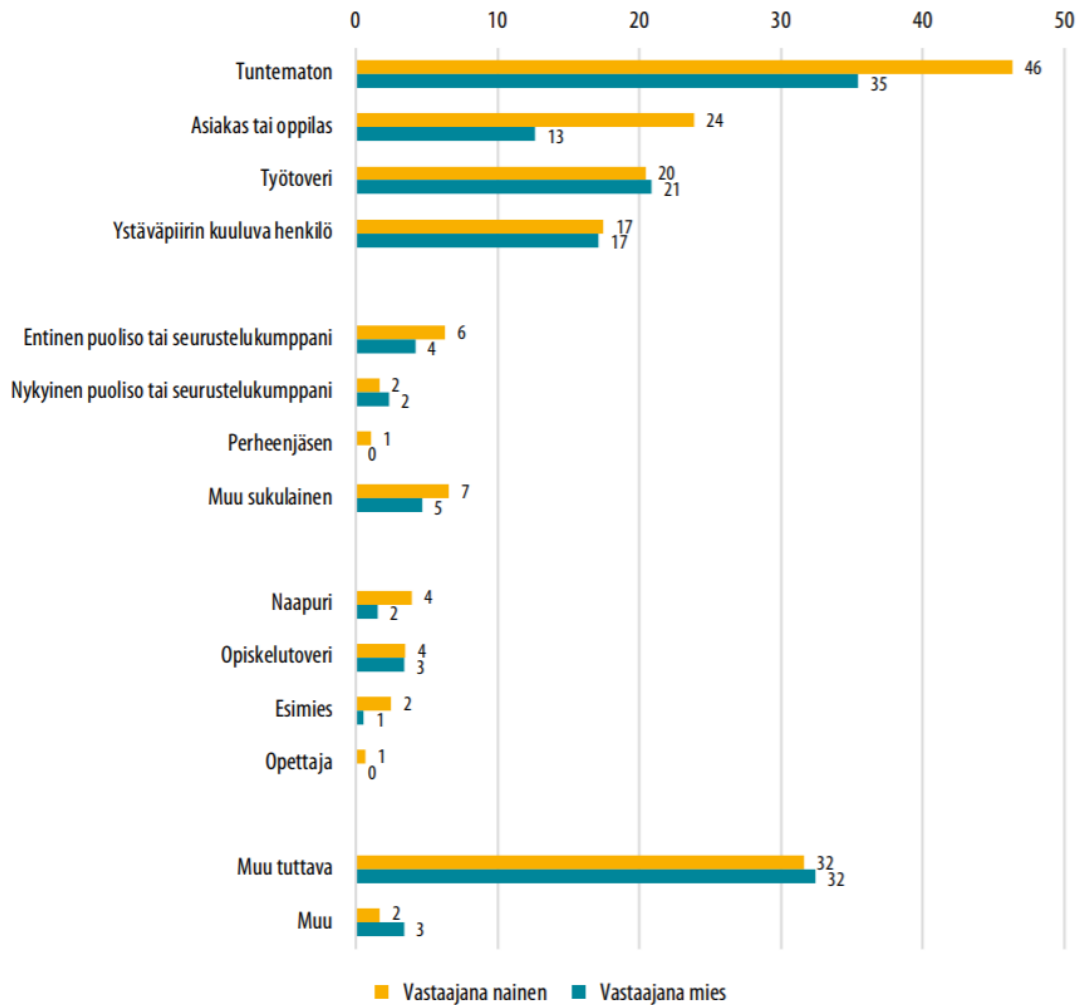
Kuvio 1: Tasa-arvobarometri 2017: Kahden viime vuoden aikana erilaista seksuaalista häirintää kokeneet sukupuolen mukaan (%) (Sosiaali- ja terveysministeriö, 2018, 35.)

Valtaosassa naisiin kohdistuvassa seksuaalisessa häirinnässä tekijänä oli mies, häirinnän muodosta riippumatta. Hyvin harvoissa tapauksissa häirinnyt henkilö oli naisen omaa sukupuolta, mutta asiattomia huomautuksia esittäneissä ja verkossa häirinneissä pieni osa oli myös muita sukupuolia kuin miehiä. Miehiä kohdalla oli huomattavasti yleisempää, että tekijöinä oli sekä miehiä, että naisia. Saman sukupuolen taolta miehet kokivat yleisimmin sanallista häirintää. (Sosiaali- ja terveysministeriö, 2017, 35-36)

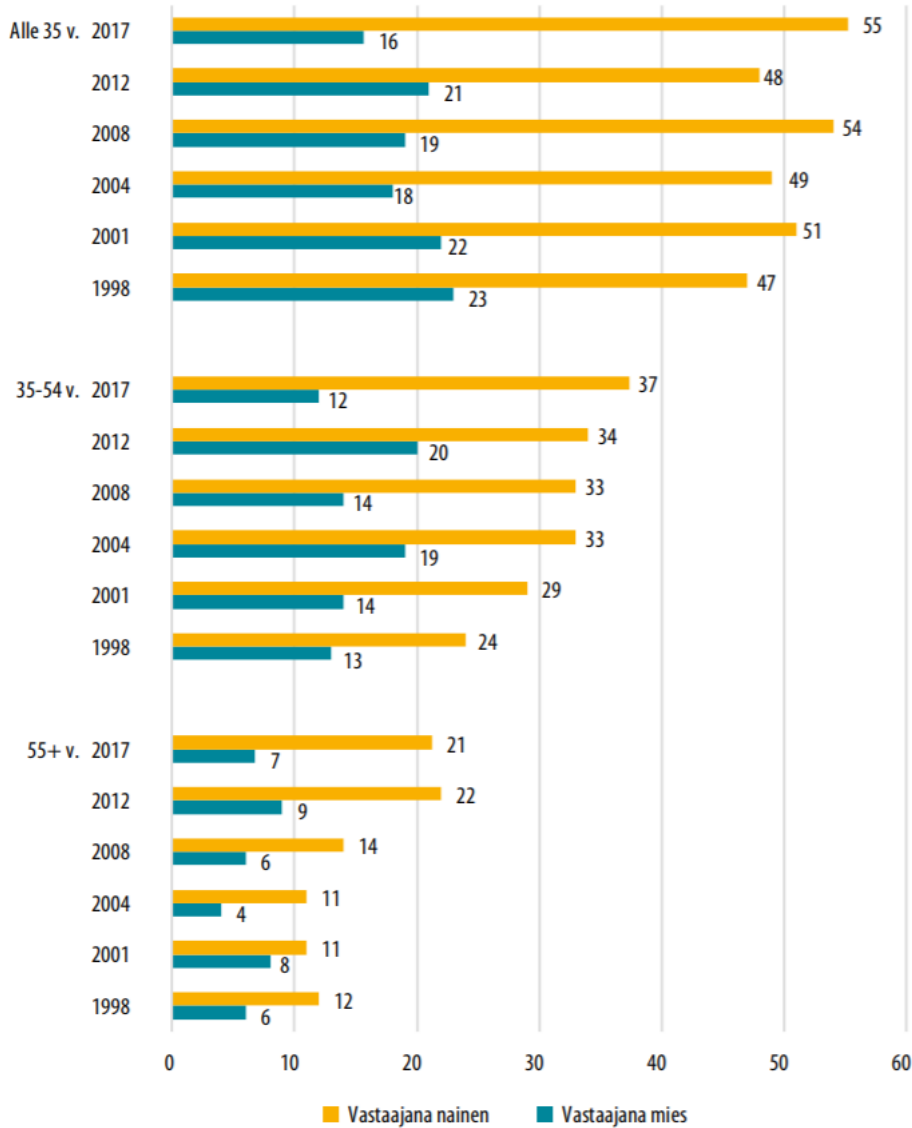
Yleisimmin häirinnän tekijä oli häirintää kokeneille tuntematon. Näin oli 46 prosentilla naisista ja 35 prosentilla miehistä. Joka neljäs häirintää kokeneista naisista ilmoitti häirinnän tekijän olleen asiakas tai oppilas, joka viidennen kohdalla kyseessä oli työtoveri. Myös miehistä joka viides oli tullut työtoverinsa häiritsemäksi. 17 prosenttia häirintää kokeneista naisista ja miehistä kertoi tulleensa ystäväpiiriin kuuluvan henkilön häiritsemäksi. Entinen puoliso tai kumppani oli häirinnän tekijä naisten kohdalla kuudella ja miesten kohdalla neljällä prosentilla. Tasa-arvobarometrissa 2017 vastausvaihtoehdoissa oli myös ensimmäistä kertaa mahdollista ilmoittaa häirinnän tekijäksi nykyinen puoliso tai seurustelukumppani – tämä vaihtoehto toteutui sekä miehillä, että naisilla kahdessa prosentissa vastauksista. Kolmasosa vastanneista kertoi häirinnän tekijän olleen joku muu kuin annetuissa vastausvaihtoehdoissa. (Sosiaali- ja terveysministeriö, 2017, 35-36)

Kuvio 2: Tasa-arvobarometri 2017: Seksuaalista häirintää kokeneiden ilmoittamat häirinnän tekijät (%) (Sosiaali- ja terveysministeriö, 2018, 36.)

Kaikista eniten häirintää olivat kohdanneet alle 35-vuotiaat naiset, joista 55 prosenttia oli kohdannut miesten taholta seksuaalista häirintää kahden viime vuoden aikana. 35–54-vuotiaista naisista häirintää kohdanneiden osuus oli 37 prosenttia. Alle 35-vuotiaat sekä 35-54 vuotiaat raportoivat häirinnästä hieman useammin kuin aiemmissa tasa-arvobarometreissa. 55-vuotiailla ja sitä vanhemmilla naisilla häirintää kokeneiden määrä pysyi ennallaan: heistä häirintää oli kohdannut miesten taholta joka viides. Myös miehillä häirintää olivat kohdanneet eniten alle 35-vuotiaat ja vähiten 55 vuotta täyttäneet. Alle 35-vuotiailla ja 35-54 vuotiailla miehillä häirintäkokemuksia oli aiempien vuosien vastauksiin verrattuna hieman vähemmän. (Sosiaali- ja terveysministeriö, 2018, 37-38)

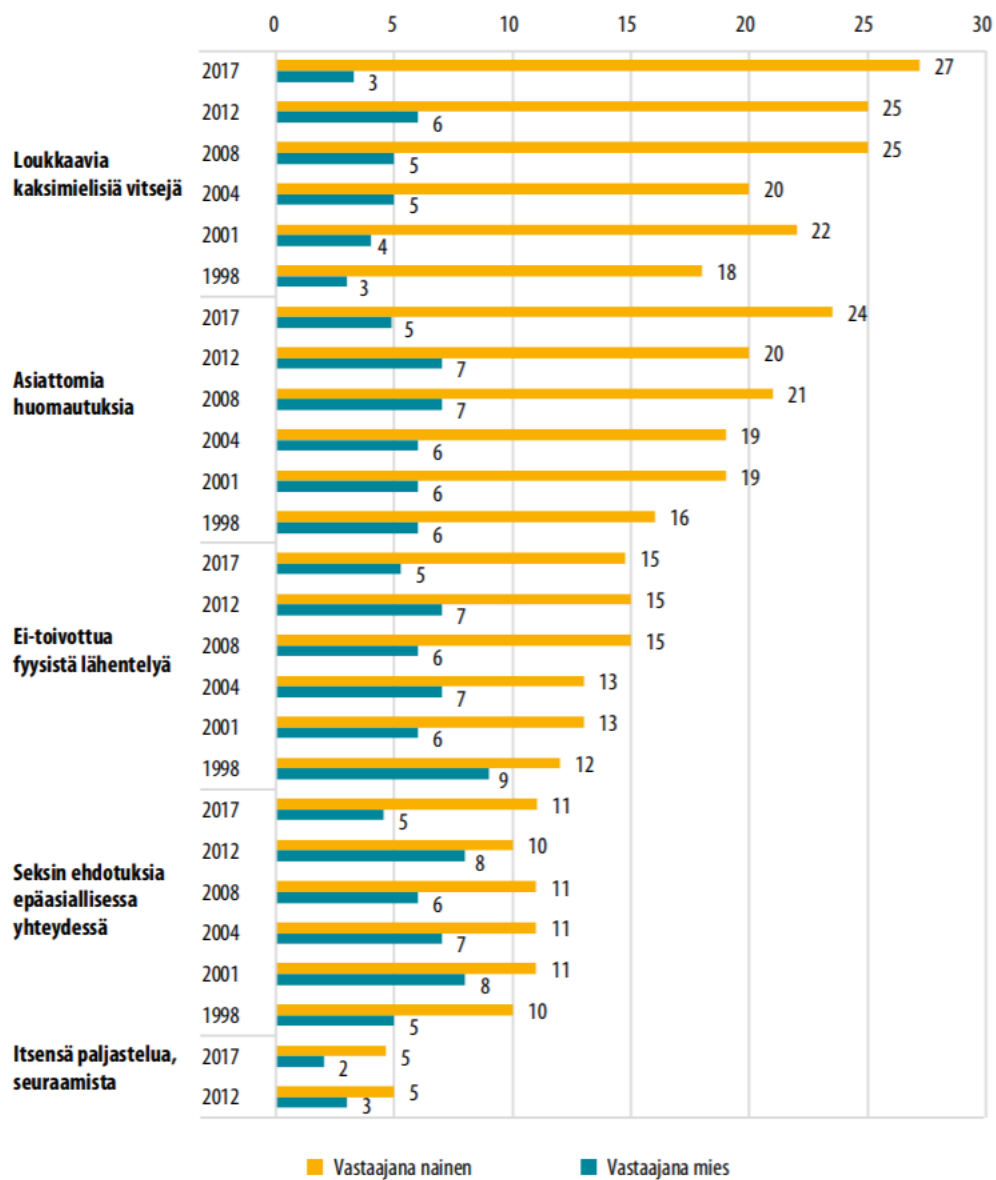
Kuvio 3: Tasa-arvobarometri 2017: Naisten miesten taholta ja miesten naisten taholta kokema seksuaalinen häirintä kahden viime vuoden aikana ikäluokittain 2017 (%) (Sosiaali- ja terveysministeriö, 2018, 38.)

Naiset olivat kohdanneet kaikkia seksuaalisen häirinnän muotoja useammin kuin miehet. Yleisimmin naisten miesten taholta kokema häirintä oli sanallista häirintää tai ei-toivottua fyysistä lähentelyä. Miehet kohtasivat naisten taholta häirintää selvästi harvemmin, mutta häirintä oli yhtä usein fyysistä kuin sanallista. Naiset ilmoittivat vuonna 2017 sanallisesta häirinnästä hieman useammin kuin aiemmissä barometreissä, miehet ilmoittivat kokeneensa kaikkea häirintää vähemmän aiempiin vuosiin verrattuna. Hienoinen kasvu voi johtua häirintäkokemusten yleistymisestä tai myös

siitä, että häirintä tunnustetaan entistä paremmin aiheen ympärillä lisääntyneen julkisen keskustelun johdosta. (Sosiaali- ja terveysministeriö, 2018, 39-40.)

Kuvio 4: Tasa-arvobarometri 2017: Naisten miesten taholta kokemat ja miesten naisten taholta kokemat seksuaalisen häirinnän muodot kahden viime vuoden aikana (%) (Sosiaali- ja terveysministeriö, 2018, 39.)

3.3 Aihe yleisessä keskustelussa

Yleinen keskustelu seksuaalisesta häirinnästä nousi pinnalle lokakuussa 2017 sosiaalisessa mediassa levinneen #metoo – kampanjan kautta. Liikkeen taustat ovat kuitenkin jo pidemmällä, ja sen aloitti yhdysvaltalainen ihmisoikeusaktivisti Tarana Burke jo vuonna 2006. Tällöin kampanjassa kiinnitettiin huomiota erityisesti rodullistettujen nuorten naisten kokemaan seksuaaliseen häirintään, ahdisteluun ja väkivaltaan. Burken tarkoitus oli vaikuttaa yhteiskunnan seksistiseen asenneympäristöön ja osoittaa, etteivät ahdistelun ja häirinnän kohteeksi joutuneet olleet yksin kokemustensa kanssa: tästä tulee kampanjan tunnuslause ”me too” – minä myös. Liike sai paljon julkisuutta, kun lokakuussa 2017 yli 50 naista syytti ohjaaja-tuottaja Harvey Weinsteiniä raiskauksista ja seksuaalisesta ahdistelusta. Tällöin yhdysvaltalainen näyttelijä Alyssa Milano kehotti yhteisöpalvelu Twitterissä jokaista ahdistelua kokenutta naista twiittaamaan #metoo ja sosiaalinen media täyttyi nopeasti julkaisuista. Kampanja eteni maarajojen yli ja osoitti, kuinka laaja-alaista ja arkipäiväistä sukupuolittunut seksuaalinen häirintä on. (Launis, 2018, 7)

Myös Suomessa seksuaalinen häirintä kulttuurialoilla on noussut keskusteluun paljolti elokuva- ja teatterialan kautta. Suomen Näyttelijäliitto ry käynnisti marraskuussa 2017 kampanjan, joka keskittyi seksuaalisesta häirinnästä tiedottamiseen ja häirinnän poistamiseen tähtäävien sitoumusten keräämiseen työnantajilta. Näyttelijäliitolle luotiin myös #metoo-sivusto, joka käsittelee näyttelijäliiton toimintaa tasa-arvon puolesta ja seksuaalista häirintää vastaan. Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriössä on tehty aiheesta selvitystyötä virkatyönä. Elokuva- ja teatterialan epäkohdista johtuen Eurooppa-, kulttuuri- ja urheiluministeri Sampo Terho asetti Jaana Paanetojan tekemään aiheesta kattavan selvityksen huhtikuussa 2018. (Paanetoja, 7-9, 2018).

Festivaaleihin liittyen seksuaalinen häirintä on noussut esille mediassa tasaisesti varsinkin #metoo – kampanjan alkamisen jälkeen. Kuluneena kesänä 2018 Helsingin sanomat julkaisi useita aiheeseen liittyjä artikkeleita, sekä teetti lukijakyselyn aiheesta. Suomessa uutisointiin on vaikuttanut myös ratkaisevasti se, miten aihe on ollut pinnalla mediassa kansainvälisesti tai muissa pohjoismaissa. Toimittaja Arttu Seppänen

viittasi 20. kesäkuuta juttunsa yhteydessä Ruotsalaiseen Bråvalla Festivaliin, joka perui tämän vuoden tapahtumansa festivaaleilla tapahtuneiden raiskausten ja seksuaalisen häirinnän vuoksi. Toimittaja Iida Nieminen taas viittasi 20. kesäkuuta artikkelissaan BBC:n julkaisemaan tietoon siitä, että lähes puolet alle 40-vuotiaista naisista kokee brittifestivaaleilla seksuaalista häirintää, ja peräänkuulutti vastaavaa kyselyä Suomessa. Seppänen käsitteli aihetta sekä omakohtaisien kokemuksien että lukijakyselyn kautta, Nieminen korosti, että häirintää tapahtuu, vaikka ilmoituksia järjestäjille ilmenee vähäisesti. Nieminen myös kyseenalaisti, miksei festivaalien kävijäkyselyissä ole otettu aihetta aikaisemmin esille. HS:n lukijakyselyyn vastasi 2157 ihmistä, joista joka kolmas oli kokenut festivaaleilla seksuaalista häirintää. (Nieminen 2018; Seppänen 2018).

Bråvalla Festivalin peruuntumisesta ja festivaalilla tapahtuneista raiskauksista ja seksuaalisesta häirinnästä uutisoitiin jo kesällä 2017, mutta aihe ei herättänyt Suomessa yhtä suurta yleistä keskustelua kuin tänä vuonna. Ruotsissa kohua aiheen ympärillä ovat aiheuttaneet Bråvallan lisäksi myös We Are Sthlm – nuortenfestivaali, jonka aikana tapahtuneita ahdistelutapauksia poliisi on median mukaan yrittänyt pimittää. Myös Putte i Parken sekä Peace & Love -festivaaleilta raportoidut häirintätapaukset saivat Ruotsissa julkisuutta. Pohjoismaissa myös Tanskan valtavan 130 000 kävijän Roskilde-festivaalin järjestäjät ovat kommentoineet aihetta, ja todenneet, että seksuaalinen häirintä on ongelma, jonka kitkemiseksi he työskentelevät. (Kervinen, 2017; Mankkanen, 2017)

Muualla maailmassa Bråvallan tapauksesta uutisoitiin laajasti, ja se herätti paljon keskustelua, varsinkin kun tapauksen yhteydessä esitettiin ideoita pelkästään naisille suunnatuista festivaaleista tai erillisistä turva-alueista. Britanniassa niin kutsuttua naisten eristämistä ei nähdä ratkaisuna, mutta aiheesta uutisoidessa selvisi, ettei festivaaleilla ole varsinaisia häirinnänvastaisia strategioita. Turvallisuusohjeet rajoittuvat monen toimijan kohdalla yleisiin ohjeisiin, kuten ”pysyttele ystäväsi kanssa” tai ”älä liiku yksin pimeässä.” Keskustelu aiheesta on nostanut esille turvallisuushenkilökunnan tärkeän roolin, sekä erilaiset järjestöt, jotka levittävät tietoisuutta aiheesta. (Davies, 2018).

Pohjoismaiden ja Britannian lisäksi huomiota on herättänyt erityisesti yhdysvaltalainen suosittu Coachella – festivaali. Teen Voguen toimittaja Vera Papisova lähti keväällä 2018 festivaaleille tehdäkseen artikkelin seksuaalisesta häirinnästä, ja tuli kourituksi 22 kertaa. Hän haastatteli 54 naista festivaaleilla, ja myös heitä oli kopeloitu jokaikistä. Yhdysvalloissa seksuaalisen häirinnän määrää on nostettu otsikoihin usean median toimesta. Ilmiötä selitetään vallitsevalla kulttuurilla ”rape culture”, jolla tarkoitetaan sitä, että häirinnän tekijät eivät tunne syyllisyyttä tai kiinnitä käytökseensä ja sen seurauksiin huomiota. Ilmiö on ollut olemassa festivaaleilla jo pitkään, mutta vasta nyt yleisöä rohkaistaan painostamaan festivaalijärjestäjiä toimimaan ja raportoimaan kaikesta kokemastaan häirinnästä. Myös Yhdysvalloissa voittoa tavoittelemattomat järjestöt ottavat osaa tietoisuuden lisäämiseen. Festivaaleilla tapahtuvaa häirintää on verrattu opiskelijakampuksiin: molemmissa seksuaalinen häirintä on hiljaisesti hyväksytty aivan liian pitkään. (Howard, 2016; HS Nytin toimitus, 2018; Weiss, 2017.)

Suomalaisten festivaalien järjestäjätahot ovat kommentoineet aiheita mediassa, mutta eivät ole nähneet tarvetta erityistoimenpiteille. Seksuaaliseen häirintään liittyvissä rikostilastoissa ei ole ilmennyt piikkejä suurten festivaalien aikana samalla tavalla kuin esimerkiksi Ruotsissa, ja ilmiö on festivaalijärjestäjien mielestä Suomessa vähäisempi. (Lakka, 2016; Mankkinen 2017.)

Australiassa seksuaalinen häirintä ja muu häiriökäyttäytyminen musiikkitapahtumissa on johtanut ilmiötä vastaan kamppailevan liikkeen perustamiseen. Your choice – niminen liike kampanjoi ”kasvavia käytökseen ja henkilökohtaisen vastuun puuttumiseen liittyviä ongelmia vastaan” ja on saanut tukijoikseen yli 70 artistia, 110 festivaalia ja tapahtumapaikkaa ja yli 120 yhtiötä tai yritystä. Tavoitteena on saada ihmiset miettimään toimintansa seurauksia ja taata kaikille turvallinen ympäristö musiikista nauttimiselle. (Your Choise, 2018).

Your Choise – liikkeen kanssa samantyyppisen kampanjan tekijäksi on noussut Chicagosta käsin vaikuttava OurMusicMyBody, jota toteuttavat yhteistyössä lähisuheväkivaltatyötä tekevä Between Friends ja raiskauksen uhreja auttavaa työtä tekevä Rape Victim Advocates. Tavoitteena on lisätä tietoisuutta seksuaalisesta häirinnästä

musiikkitapahtumista ja tehdä aiheen parissa yhteistyötä yleisön, esiintyjien ja tapahtumapaikkojen sekä festivaalien kanssa. Liike on tähän mennessä auttanut festivaaleja luomaan häirinnän vastaisia toimintamalleja sekä puhunut aiheesta lukuisissa medioissa. Liike on myös toteuttanut 500 hengen verkkotutkimuksen seksuaalisen häirinnän ilmenemisestä musiikkifestivaaleilla. (OurMusicMyBody, 2017.)

OurMusicMyBodyn tutkimus toteutettiin Chicagon musiikkipiireissä marras-joulukuussa 2017, ja siihen vastasi 379 naista, 84 miestä sekä 57 muunsukupuolista. Tutkimukseen vastanneista 47 prosenttia oli vastaanottanut epätoivottuja kommentteja kehostaan, 41 prosenttia oli kokenut kourimista ja 41 prosenttia oli joutunut epätoivotun ja päälleikäyvän iskuyrityksen kohteeksi. 84 prosenttia toivoi, että henkilökuntaa koulutettaisiin häirintätilanteisiin puuttumiseen liittyen, 79 prosenttia toivoi, etteivät keikkapaikat eivät ottaisi ohjelmistoonsa sellaisia artisteja, joilla on väkivalta- tai häirintätaustaa ja 75 prosenttia tukisi mieluiten keikkapaikkaa, jolla on käytössään häirinnänvastainen suunnitelma. (OurMusicMyBody, 2017.)

4 KYSELYN TULOKSET

4.1 Seksuaalisen häirinnän yleisyys festivaaleilla

Kyselyyn vastasi 5879 ihmistä viideltä eri festivaalilta, jotka olivat Ilosaarirock, Qstock, Ruisrock, Jurassicrock sekä Kainuun Musiikkijuhlat. En tässä työssä erittele vastauksia festivaalikohtaisesti, koska tarkoitus on arvioida ilmiön esiintymistä valtakunnallisesti ja pohtia kaikille festivaaleille soveltuvia toimintaehdotuksia. Haluan myös suojella vastaajien yksityisyyttä.

Kyselyn tuloksista selviää, että ehdottomasti suurin osa vastaajista, noin 93% ei ollut kokenut tai havainnut seksuaalista häirintää festivaalivierailunsa aikana. Loput 7% vastaajista kertoi kokeneensa, havainneensa tai molempia. Tämä tarkoittaa, että 5879 vastaajasta 394 oli kokenut tai havainnut häirintää. Määrä on verrattain vähäinen, mutta kävijämääriin suhteutettuna se tarkoittaa, että esimerkiksi 35 000 kävijästä festivaalin aikana 2450 henkilöä kokee tai havaitsee seksuaalista häirintää.

Kaikkien mukana olleiden festivaalien kävijämäärät huomioiden (kaikilla yhteensä noin 230 000 kävijää) kyselyn vastausprosentti oli 2,6%. Tämä tulee huomioida arvioitaessa kyselyn luotettavuutta. Lisäksi aihe voi tuntua liian henkilökohtaiselta tai ahdistavalta, mikä tulee ottaa huomioon vastaushalukkuutta arvioitaessa.

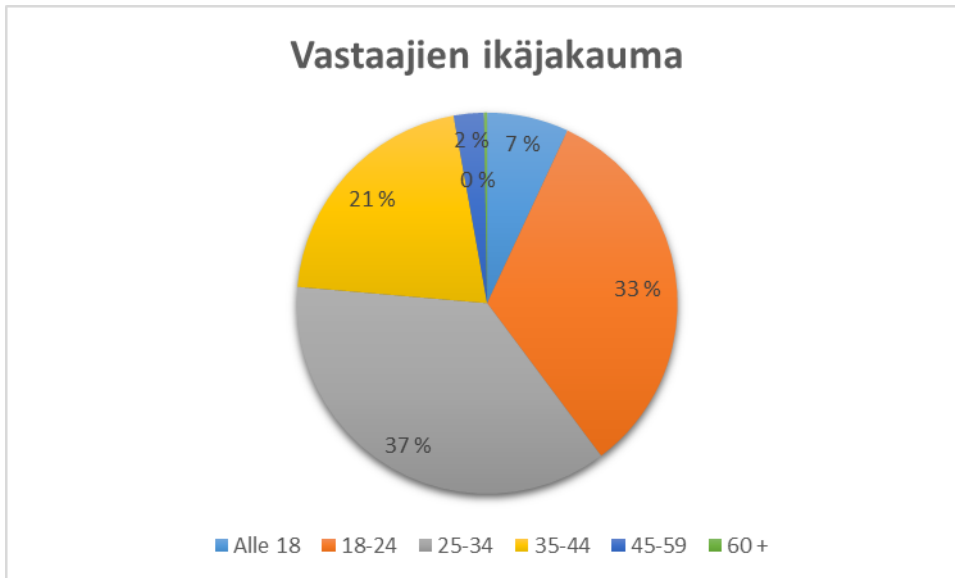
Kuvio 5: Vastaajien sukupuolijakauma

Suurin osa vastaajista ilmoitti kyselyn yhteydessä sukupuolensa ja ikänsä, mutta eivät aivan kaikki. Vastausten perusteella voidaan kuitenkin luotettavasti tarkastella vastaajien sukupuoli- ja ikäjakaumia siitä näkökulmasta vaikuttavatko ne tähän tutkimukseen tai ovatko ne yhtenäisiä esimerkiksi aiemmin mainitun tasa-arvobarometrin kanssa. Selvästi suurin osa vastaajista oli naispuolisia, 69 prosenttia. 30 prosenttia vastaajista oli miespuolisia ja vaihtoehdot "Muu" tai "En halua vastata" valitsivat vain 0-1 prosenttia vastaajista.

Mielestäni naisten suuri osuus vastaajista ei vaikuta siihen, että suurempi osa häirintää kokeneista oli naisia, koska a) kävijäkyselyn vastaajilla ei ollut suurimmassa osassa tapauksista tiedossa, että seksuaalisesta häirinnästä kysytään ja b) myös muut tässä työssä käytetyt lähteet puoltavat sitä tosiasiaa, että naiset kokevat seksuaalista häirintää miehiä enemmän.

Kuvio 6: Vastaajien ikäjakauma

Vastaajien ikäjakaumasta suurin osuus jakautui melko tasaisesti ikävuosien 18 – 34 välille. Ikäryhmä on festivaaliasiakkaille tyypillinen, joten siitä ei voi vetää johtopäätöksiä häirinnän yleisyydestä eri ikäluokissa. Oleellista on kuitenkin huomioida, että festivaaleilla olleista ja kyselyyn vastanneista löytyy myös alaikäisiä, mikä osaltaan korostaa sitä, kuinka tärkeää olisi turvata kävijät seksuaaliselta häirinnältä.

Kuvio 7: Missä mahdollinen häirintä tapahtui

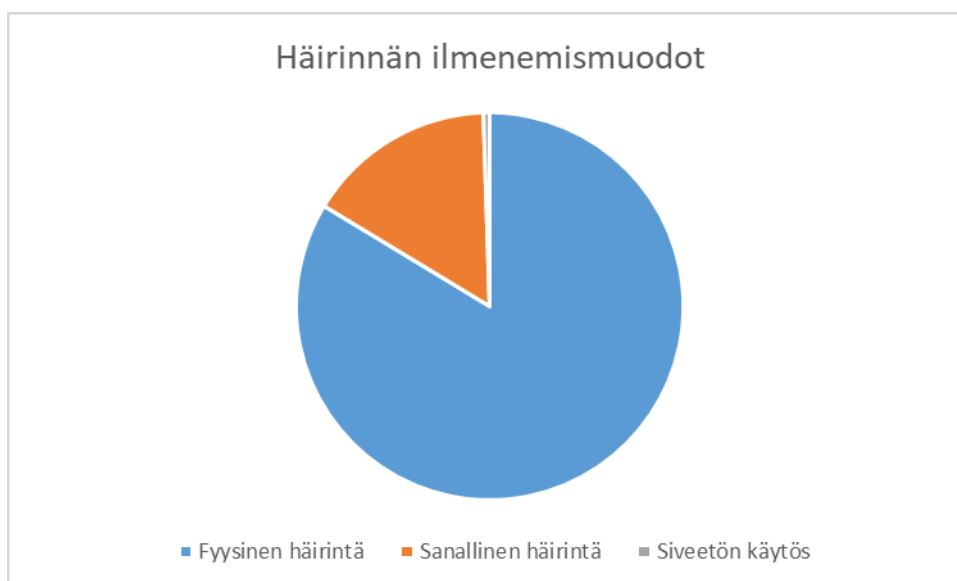

Häirintää kokeneista ehdottomasti suurin osa ilmoitti häirinnän tapahtuneen nimenomaan festivaalialueella. Loput (noin joka kymmenes) häirintää kokeneista ilmoitti tapahtumapaikaksi leirintäalueen tai siihen liittyen siirtymämatkan festivaalialueelle.

4.2 Seksuaalisen häirinnän ilmenemismuodot

Vastaajista 314 kuvaili omin sanoin kokemiaan tai havaitsemiaan häirintätilanteita. Jaottelin nämä avoimet vastaukset kolmeen eri kategoriaan selventääkseni minkä tyyppistä häirintää festivaaleilla ilmenee. Kategoriat ovat fyysinen häirintä, sanallinen häirintä sekä siveetön käytös. Jaottelun perusteena pidin häirintätilanteiden samankaltaisuutta ja luokiteltavuutta, lisäksi käytin pohjana aiemmin työssä käyttämäni tasa-arvobarometrin seksuaalisen häirinnän esimerkkimuotoja. Prosenttilukuja tarkastellessa tulee myös huomioida, että 8 vastausta hylättiin joko asiattomien kommenttien, täydellisen epäselvyyden tai aiheeseen liittymättömien vastausten takia.

Kuvio 8: Häirinnän ilmenemismuodot

Fyysistä häirintää oli kokenut tai havainnut ehdottomasti suurin osa avoimeen kysymykseen vastanneista. 314 vastauksesta 81,4% eli 248 vastausta käsitteli fyysistä häirintää. Avoimista vastauksista kävi ilmi, että häirintä oli useimmiten intiimialueille

kohdistuvaa ei-toivottua koskettelua, kourimista tai puristelua. Vastajaat olivat kokeneet myös ei-toivottua lähentelyä keikkojen aikana, yleistä oli, että miehet olivat hangeeet genitaalialueitaan naisia vasten yleisömassan keskellä.

”Naku-uinnin kuuluttaja vitsaili, että ” nyt ottakaa edessä seisovan pyllystä... eikun siis olkapäästä kiinni laskemisen helpottamiseksi” ja eräs mies teki niin ystävälleni, eli koski siis pyllyä ja virnuili. Mielestäni tällä asialla vitsailu oli kuuluttajalta mautonta tässä tilanteessa, koska vitsailu ikään kuin tekee ahdistelustakin vitsin ja näin hieman hyväksyttävämpää. Vitsillä ahdistelu on kuitenkin ihan yhtä ahdistavaa kuin vakavissaankin ahdistelu. Muutenkin joku olisi voinut valvoa tilannetta... moni oli aika humalassa.”

Useassa tilanteessa edellä mainitun tapaan yleistä häirintään liittyvää ilmapiiriä pidettiin epämiellyttävänä, ja myös toisten kävijöiden humaltila koettiin sekä osittain selittävänä tekijänä, että uhkana. Osassa vastauksista henkilökunnan suhtautuminen mainittiin erikseen riittämättömänä tai vähättelevänä:

”Olimme vessajonossa, kun humalainen mies alkoi puristella ystävääni pepusta ja käyttäytyi häiritsevästi. Olin itse vessassa silloin. Ystävänä kertoi tapahtuneesta sekä paikalla olleelle poliisille että järjestyksenvallvojalle, mutta kumpikaan ei reagoanut tilanteeseen.”

Häirintä ei rajoittunut mihinkään tiettyyn tilaan tai alueeseen festivaaleilla, eikä koskenut pelkästään tiettyjä ikäryhmiä. Joissakin tapauksessa ahdistelua kokivat samasta seurueesta hyvinkin eri tilanteissa olevat kävijät:

”Minua arvosteltiin halventavasti rokkialueen ulkopuolella, mutta 14v tytärtäni ahdisteltiin fyysisesti keikan aikana.”

Vastauksissa oli mukana sekä uhrien kertomuksia, että ulkopuolisten kävijöiden havaintoja:

”Ensimmäisen kerran muutama nainen käveli minua vastaan, yksi heistä itki, ja muut lohdutteli. Häntä oli kuulemma kourittu ja yritetty raahata vessajonosta pois bajamajoille. Monet naiset myös ulkopuolella valittivat humalaisten miesten puristelusta ja kourimisista. Näin myös yleisössä liialliselta vaikuttanutta läheisyyttä monien miesten toimesta, sekä väkivaltaisuutta estäjiä kohtaan.”

”Mies tanssitti väkisin juopunutta tyttöä, joka kaatuili, menin kysymään, tarvitaanko apua. Mies lähti ja tytön kaveri sanoi auttavansa, tyttö ja kaveri kiitti vuolaasti.”

Osassa vastauksissa naisvastaajat kuvasivat eroja siinä, liikkuivatko he naispuolisista koostuvassa seurueessa, vai oliko mukana miehiä. Tällä saattoi olla vaikutusta häirinnän ilmenemiseen:

” Miehet ottivat esimerkiksi suoraan lanteilta kiinni, tarrasivat perseestä jne. Tänä vuonna liikuimme enimmäkseen kolmen naisen porukassa ja jokainen meistä koki tällaista. Aiempina vuosina ollut isompi porukka, jossa ollut myös miehiä niin olemme säästyneet...”

Uhrin tai tekijän humalatilán lisäksi myös muut epäasiallista käytöstä niin sanotusti helpottavat tilanteet, joissa uhri on jollakin tapaa puolustuskyvytön, saattoivat altistaa häirinnälle:

” Selkäni meni kramppiin enkä pystynyt kävelemään itse, joten pyysin vastaantulevaa miestä auttamaan minut ensiapupisteelle, hän lupautui auttamaan mutta pyysi saada kosketella ensin rintojani. Sanoin että ei käy mutta hän kiellostani huolimatta tunki kätensä paitani sisälle...oli inhottava tilanne, kun itse pyysin apua ja toinen vaan alkoi koskettelemaan.”

Vaikka suurin osa häirintää kokeneista oli naispuolisia, myös miehet olivat kokeneet festivaalialueella häirintätilanteita:

” Olin ilman paitaa festivaalialueella, nuori nainen käveli ohitseni ja samalla kosketti minun lihaksiani tarkoituksellisesti, ilman mitään sanomatta.”

” Poikaani puristeli takapuolesta keski-ikäinen nainen.”

Toiseksi suurin osa-alue oli sanallinen häirintä, jota ilmeni 42 avoimessa vastauksessa (15,5 prosenttia). Sanallinen häirintä ilmeni vastausten perusteella sopimattomina seksiin liittyvinä ehdotuksina, härskeinä puheina ja vartalon kommentointina. Vastajat kuvailivat liiallisuuksiin menneitä iskuyrityksiä sekä asiattomia ja ahdistavia kaksimielisiä puheita ja vitsejä.

Myös sanallisen häirinnän kokemuksissa naiset toivat ilmi, että häirintää ilmeni etenkin heidän ollessaan yksin tai vain naisista koostuvassa seurueessa:

”Tilanteissa, joissa poikaystäväni oli muualla (esim. vessassa tai tiskillä) ja jäin yksin odottamaan, sain useita sopimattomia ehdotuksia vierailta miehiltä. Näin ja kuulin samanlaisia tilanteita muidenkin naisten kohdalla.”

Vaikka sanallisen häirinnän kuvauksissa ei ilmennyt fyysistä kontaktia, osassa niissä oli selvästi uhkaava sävy tai väkivaltaan liittyviä kommentteja:

” Mies yritti lähestyä minua puskapissillä käydessäni. Kyseli seksistä ja jatkoi lähestymistä, vaikka käskin poistumaan. Tilanne oli ahdistava ja pelottava.”

”Kävelimme kaverini kanssa festivaalialueelta pois päin, kun joku mies huusi, ettei keskustaan päin kannata mennä, koska siellä on raiskaustilanne käynnissä. Sanoimme samalla kävellen, ettemme ole menossa keskustaan päin, johon hän huusi, että ei siellä keskustassa ketään raiskaajaa ole vaan raiskaaja on hän. Kiihdytimme vauhtia ja emme vastanneet mitään. ”

Sanallisen häirinnän tapauksessa kommentit saattoivat olla myös loukkaavia ja härskejä vitsejä tai kommentteja liittyen toisen ihmisen vartaloon:

”Vastaan tullut mies tuijotti, osoitti, naureskeli ja ihmetteli rintojeni kokoa kovaan ääneen kavereilleen.”

”Nuori mies kysyi aivan yllättäen, paljonko rantapromenadilla kävelevän naisen hinta on. Nainen ei tuntenut miestä entuudestaan.”

10 (0,5 prosenttia) kertoi kokeneensa tai havainneensa epätoivottua siveetöntä käytöstä muiden festivaalikävijöiden taholta. Tällaista oli esimerkiksi sukupuolielinten tai intiimialueiden esittely tai seksin harrastaminen julkisella paikalla.

Osa vastaajista oli kokenut esimerkiksi vessa-alueet epämiellyttäväksi ja olisi toivonut yksityisempää tilaa:

”Naisten vessojen sijainti miesten kaukaloiden keskellä oli omituista. Jonottaessa vessajonossa ukot seiso munat paljaana kahdella puolella, ei oikein fiksumia eikä esteettistä. Onko se seksuaalista häirintää. Ainakin kiusallista.”

Parissa vastauksessa kuvattiin suoraan seksuaalista kanssakäymistä julkisella paikalla, joka oli selvästi häirinnyt ympärillä olevia:

”Avointa paneskelua pussauskopilla. Lapsia ympärillä ihmettelemässä eikä järkkäreitä missään. Su-iltana noin puoli yhdeksän aikaan.”

Kyselystä ilmeni, että tilanteissa oli usein mukana alkoholi. 74 avoimessa vastauksessa korostettiin erikseen, että alkoholilla oli osuutta asiaan, tai tekijä tai uhri oli humalassa. Vain kymmenessä avoimessa vastauksessa mainittiin, että tekijä oli nainen. Kuten jo aiempaan tasa-arvobarometrin tutkimustuloksiin viitaten mainitsin, on naisten miesten taholta kokema häirintä huomattavasti yleisempää. Toki tämän kyselyn kohdalla pitää myös huomioida se, että naisvastaajia oli enemmän kuin miesvastaajia.

Muutamissa vastauksissa nousi erikseen esille, että häirintä oli tapahtunut henkilökuntaan kuuluvan henkilön taholta. Nostan tämän esille, koska tämä vaikuttaa ratkaisevasti siihen, voiko häirintää kokenut hakea tukea tilanteeseen henkilökunnalta. Kaikista avoimista vastauksista tällaisia tilanteita kuvattiin kymmenessä vastauksessa.

” Järjestyksenvalvojat kerskuivat kuinka vahvasti humaltuneilta naisilta saa helposti puhelinnumeron ja sitä kautta mahdollisen illanviettopaikan. Järjestyksenvalvojat myös halailivat ja olivat läheisissä tunnelmissa humalaisten naisten kanssa.”

Järjestyksenvalvojen taholta koettu epäasiallinen käytös oli vastausten määrän huomioon ottaen poikkeuksellista, mutta tilanteet muistuttivat selvästi toisiaan. Joko kyse oli humalaisten (nais-)asiakkaiden lähentelystä tai turvatarkastuksen yhteydessä ilmenneistä tilanteista. Osa vastaajista kuvasi kokeneensa turvatarkastuksessa epäasiallista kourintaa ja puristelua, sekä ihmetteli, miksei naisten ole mahdollista saada turvatarkastusta naispuolisilta järjestyksenvalvoilta ja miesten miespuolisilta.

Kahdeksassa tapauksessa näistä kymmenestä vastaajat kuvasivat järjestyksenvalvojan epäasiallista ja häiritsevää käytöstä. Vain kahdesti häirintää oli koettu jonkun muun henkilökuntaan kuuluvan taholta, esimerkiksi oheistavarakoijun yhteydessä:

” Miespuolinen oheistavaran myyjä oli tullut halailemaan väkisin ja ehdotellut alennusta suudelmasta ym. Nuori nainen oli kokenut tosi vastenmieliseksi tilanteen.”

4.3 Seksuaaliseen häirintään puuttuminen

Kyselyn neljännen kysymyksen ”koetko avunsaannin ja festivaalihenkilökunnan puuttumisen mahdollisiin häirintätilanteisiin riittävänä” vastaajista 80,5 prosenttia koki puuttumisen riittäväksi. Loput, eli joka viides vastaajista, piti avunsaantia ja festivaalihenkilökunnan häirintään puuttumista jollakin tapaa riittämättömänä.

Kuvio 9: Koetko avunsaannin tai seksuaaliseen häirintään puuttumisen festivaalihenkilökunnan taholta riittävänä?

Kyselyn viimeisessä kysymyksessä tiedusteltiin miltä taholta vastaajat toivoisivat puuttumista mahdollisiin häirintätilanteisiin. Ehdottomasti suurin osa vastaajista, miltei yli 75 prosenttia, oli sitä mieltä, että puuttuminen kuuluisi järjestyksenvalvojen tehtäviin.

Noin 15 prosenttia vastaajista ei kokenut lainkaan tarvetta festivaalihenkilökunnan seksuaaliseen häirintään puuttumiselle. Noin joka kymmenes vastaajista toivoisi tukea ja puuttumista seksuaaliseen häirintään ensiapupisteeltä tai joltakin muulta taholta. Avoimia kommentteja tähän kysymykseen tuli hyvin vähäisesti, mutta vastausten joukossa esiintyi toivetta esimerkiksi siitä, että muut festivaalikävijät puuttuisivat tilanteeseen ja seksuaalinen häirintä tuomittaisiin yhteisesti.

On huomioitava, että kyseessä on kuitenkin arka ja henkilökohtainen aihe, joten vastaajien tai festivaalikävijöiden yleensä voi olla vaikeaa hahmottaa kenelle he haluaisivat asiasta kertoa. Kaikki eivät koe järjestyksenvalvoja tai vieraita ihmisiä ylipäättään turvalliseksi tahoksi jakaa henkilökohtaisia kokemuksiaan tilanteesta, joka saattaa olla uhkaava, nöyryyttävä tai muuten epämiellyttävä kokemus.

Kuvio 10: Miltä taholta toivoisit puuttumista mahdollisiin häirintätilanteisiin?

”...Järjestyksenvalvoja käski hoitaa tilanteen itse. Tästä ei jäänyt kovin hyvä maku. Kohtasimme miehen myöhemmin uudelleen ja pidimme hänelle yhdessä puhuttelun. Mies pyysi anteeksi ja sanoi ettei tajunnut. Asia päättyi hyvin, mutta koen järkyttäväksi asiaksi sen, ettei festivaalin puolelta voi kokea saavansa apua tuollaisessa tilanteessa. Mikään humalaila tai festaritunnelma ei anna oikeutta käyttäytyä noin.”

Ongelmalliseksi puuttumiseen liittyvissä avoimissa vastauksissa koettiin se, että henkilökunta ei välttämättä tunnistanut tilanteen vakavuutta, vaan vastuuta jätettiin liiaksi kävijöille itselleen. Osa nosti esille myös näkökulman siitä, että henkilökunta ei pysty erottamaan toivottua ja epätoivottua kanssakäymistä toisistaan:

”...Jos tilanteet olisivat radikaalimpia hlökunta varmasti puuttuisi mutta ns. lääppimiseen on vaikea puuttua koska eihän hlökunta voi tietää onko lääppiminen sallittua vai ei...”

Jotkut kävijöistä olivat turhautuneita siihen, että häirintää on ollut jo pitkään, mutta konkreettisia muutoksia asian ratkaisemiseksi ja muutoksen aikaansaamiseksi ei ole tehty:

*”... eikä nämä järjestäjiä kiinnosta, että tytöt joutuvat jatkuvasti häirityksi. Paheksutaan somessa kyllä, mutta käytännössä naisten turvallisuutta festareilla ei taata esimerkiksi sijoittamalla järkkäreitä sinne yleisömas-
san sekaan, tai aitaamalla eturivin siten, että sinne otetaan vaan näitä
nuoria likkoja...miksi muuten parikymppiset jätkät olisi eturivissä Cledok-
sen keikalla, kuin tunkeakseen etumustaan tyttöjen ahteriin. Voi mennä
testaamaan, jos ei usko, olen kokenut tätä nuorena itsekin ja oma tytär
tästä puhuu myös.”*

5 POHDINTAA

5.1 Seksuaalisen häirinnän ennaltaehkäisy

Teettämäni kyselyn vastausten joukossa oli myös toiveita ja toimintaehdotuksia siihen, miten mahdollisiin häirintätilanteisiin tulisi puuttua. Yllämainitun tapaan joissakin vastauksissa oli toivottu enemmän järjestyksenvalvoja, mutta myös festivaaliorgani-
saation selkeää kannanottoa seksuaaliseen häirintään liittyen:

*”...Jotkut artistit nykyään aloittavat keikkansa kertomalla, että heillä on nollatoleranssi
häirinnälle, mutta mielestäni ei olisi pahitteeksi mainostaa sitä esim screenien kautta
välillä. Joillakin miehillä on esim. tapanaan hieroa etumustaan naisten ahteriin kei-
koilla.”*

Ratkaisuja toivottiin myös aiemmin mainittuihin turvatarkastustilanteisiin, jotka osa
vastaajista oli kokenut häiritseväksi. Lisäksi peräänkuulutettiin festivaalikävijöiden yh-
teistä puuttumista tilanteisiin:

*”...Turvatarkastukseen enemmän väkeä, mahdollisuus naisen saada tarkastus nai-
sella ja miehen miehellä. Häirintätilanteisiin tulisi voida puuttua kenen vain.”*

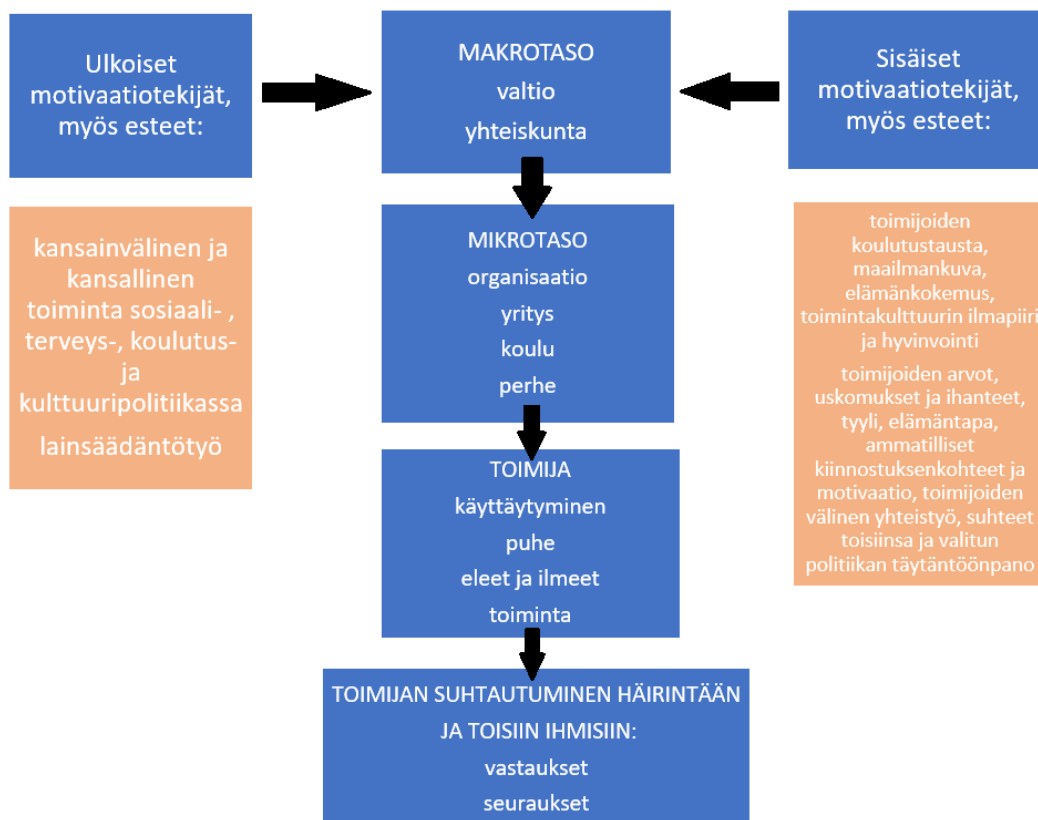
Seksuaalisen häirinnän ennaltaehkäisyssä yksilötasolla kasvatuksella on iso rooli.
Kodin lisäksi omat roolinsa on myös koululla ja varhaiskasvatuksella. Kasvatuksen

lisäksi on huomioitava myös yhteiskunnan, lainsäädäntötyön sekä kansallisen ja kansainvälisen sosiaali-, terveys-, koulutus- ja kulttuuripolitiikan asema seksuaalisen häirinnän ennaltaehkäisyssä. Nämä tekijät voivat vaikuttaa siihen, miten vakavasti seksuaaliseen häirintään suhtaudutaan. (Vilka, 2011, 145-146).

Ennaltaehkäisyn kannalta oleellisia ovat aiheeseen liittyvät muutokset tapakulttuurissa ja asenneilmapiirissä. Tällä hetkellä ongelmia aiheuttavat esimerkiksi häirinnän vähättely ja romantisointi. Tällä tarkoitetaan ”pojat ovat poikia” – tyyppisiä lausahduksia, joilla pyritään oikeuttamaan huonoakin käytöstä, sekä ”olisit tyytyväinen, kun joku on sinusta kiinnostunut” – tyyppistä kommentointia, joka yrittää kääntää häirinnän positiiviseksi huomioksi. Uhrin syyllistäminen on myös suuri ongelma, tähän liittyvät esimerkiksi kysymykset siitä, mitä uhrilla oli päällään ahdistelutilanteessa, tai oliko hän humalassa. (Vilka 151-153)

Vilka (2011, 145-147) tiivistää alla olevassa kuviossa eri osapuolten roolit seksuaalisen häirinnän ennaltaehkäisyssä:

Kuvio 11: Osapuolet seksuaalisen häirinnän ennaltaehkäisyssä, motivaatiotekijät ja esteet

Kuviossa esitellyt ulkoiset ja sisäiset motivaatiotekijät vaikuttavat yleiseen ilmapiiriin, suhtautumiseen ja päätöksentekoon siinä missä yksittäisen toimijan tekemiin päätöksiin ja arvomaailmaankin. Makrotasolla, eli yhteiskunnan ja valtion tasolla, tehdään arvovalinnat ja lainsäädäntöön sekä sosiaali-, terveys-, koulutus- ja kulttuuripolitiikkaan liittyvää päätöksentekoa, joka heijastuu mikrotasolle, eli organisaatioihin, yrityksiin, kouluihin ja perheisiin. Toimija ja hänen käyttäytymisensä muokkautuvat yksilöllisten ominaisuuksien ja elinympäristön kautta: tärkeässä asemassa ovat yksilötason suhtautuminen häirintään ja toisiin ihmisiin, sekä yhteiskunnan asettamat seuraukset häirinnästä. Festivaalien kohdalla on siis huomioitava selkeä yleisöviestintä aiheesta sekä festivaalin oman arvomaailman esilletuonti. Seksuaalisen häirinnän tulee olla yleisesti tuomittavaa, ja myös selkeästi rangaistavaa.

Kysyin myös osallistuneilta festivaaleilta, onko festivaaliorganisaatioissa tehty joitakin konkreettisia toimia seksuaalisen häirinnän tunnistamiseksi ja ennaltaehkäisemiseksi, sekä ehdotuksia siihen, mitä festivaaliorganisaatiot voisivat ennaltaehkäisyn kannalta tehdä. Ilosaarirockin ja Ruisrockin vastaavat tuottajat Petri Varis ja Piia Lääveri vastasivat näihin kysymyksiin, ja nostivat esille esimerkiksi tiedotukseen ja henkilökunnan koulutukseen ja ohjeistamiseen liittyviä teemoja. (Lääveri 2018; Varis, 2018.)

Ruisrockissa henkilökunnan ohjeistuksessa käsitellään seksuaalista häirintää ja siihen puuttumista. Piia Lääveri kertoo, että menneenä kesänä he ovat myös kartoittaneet työntekijöiden kokemaa ja näkemää seksuaalista häirintää kartoittaakseen ilmiötä. Ruisrock on myös tehnyt yleisöviestintää, aiheeseen liittyen esimerkiksi scree-neillä ja yhteistyössä sosiaalisen median vaikuttajien kanssa. (Lääveri, 2018.)

Ilosaareissa on myös tehty aiheeseen liittyviä tiedotuskampanjoita, ensimmäisen kerran vuonna 2016. Kampanjassa tuotiin esille, että seksuaalinen häirintä on rikos, ja neuvottiin asiakkaita ottamaan yhteyttä lähimpään järjestyksenvalvojaan, mikäli tapauksia ilmenee. Häirintätilanteissa toimiminen käydään läpi turvallisuusjohdon ja järjestyksenvalvojen esimiehen kanssa. (Varis, 2018.)

Toimintaehdotuksiksi nousee esimerkiksi selkeämpi viestintä, joka kohdistuu suoraan seksuaaliseen häirintään. Lääveri korostaa, että Ruisrockin kohdeyleisö on nuorta, joten festivaaliorganisaatiolla on mahdollisuus ja velvollisuus vaikuttaa asenteisiin seksuaalista häirintää kohtaan ennaltaehkäisevästi. Lääveri kannattaa yleisölle aiheesta puhumista avoimesti ja erilaisia lipunostoon tai akkreditointiin liitettäviä pakollisia ”code of conduct” (ohjesääntö) – hyväksymistä ja on sitä mieltä, että festivaalien yhteiskampanja voisi tavoittaa yleisön kaikista parhaiten. Festivaaleilla kiertää paljon freelancetyöntekijöitä kuten myös vapaaehtoisia ja talkoolaisia, joten Lääverin mielestä yhteiskoulutukset asiasta myös työntekijöille voisivat olla toimiva tapa puuttua seksuaaliseen häirintään sekä käsitellä siihen suhtautumista. (Lääveri, 2018.)

Varis korostaa, että tiedottamisen lisäksi tärkeää on käydä läpi häirintätilanteissa menettely, jotta jokainen järjestyksenvalvojan tietää miten toimitaan, jos häirintää käy ilmi, ja asiakkaat tuntevat häirinnästä raportoinnin turvalliseksi. Oleellista on kertoa, ettei häirintää sallita missään tilanteessa, se on rangaistavaa ja sitä valvotaan. Varis on yhtä mieltä siitä, että festivaaleilla on hyvä mahdollisuus tehdä häirinnästä valistustyötä ja saada ihmiset arvioimaan omaa käytöstään jo ennakkoon. (Varis, 2018.)

Edellä mainitut toimintamallit ja toimintaehdotukset nostavat esille sen, että olisi erittäin hyvä, mikäli kaikilla festivaaleilla olisi yhtenäiset käytännöt seksuaalisen häirinnän ennaltaehkäisyyn ja siihen puuttumiseksi. Ruisrock ja Ilosaarirock toimivat omalta osaltaan suunnannäyttäjinä, sillä ne ovat myytyjen lippujen perusteella kaksi Suomen suurinta festivaalia (Finland Festivals, 2017) ja myös kaksi yhtäjaksoisesti pisimpään toiminutta rockfestivaalia Suomessa. Haasteena on juurruttaa toimivat käytännöt, tiedonkeruu ja yleisöviestintä osaksi kaiken kokoisia toimijoita festivaalin genrestä tai kävijäkunnasta riippumatta. Esimerkiksi ekologisuus ja kestävä kehityksen teemat ovat nousseet keskeisiksi kehityskohteiksi melko nopeasti viime vuosina, joten riittävällä tiedotuksella ja yhteisillä arvovalinnoilla myös häirintään puuttumisesta voitaisiin tehdä samalla tavoin yhtenäinen, rutinoitunut käytäntö.

5.2 Toimintaehdotukset

Toimintaehdotuksiksi jatkoa varten ehdotan laajaa ja jatkuvaa tiedonkeruuta, häirinnän kohtaamisen ja siihen puuttumisen sisällyttämistä henkilökunnan koulutukseen, festivaalien välistä yhteistyötä aiheeseen liittyen, yleisöviestinnän kehittämistä sekä kävijöiden vastuuttamista toisia kunnioittavaan käytökseen jo lipunoston yhteydessä.

Opinnäytetyöstäni nousi esille seksuaalisen häirinnän ilmenemisen lisäksi esille se, että osa kävijöistä pitää henkilökunnan tilanteisiin puuttumista riittämättömänä. Positiivista on se, että kokonaisuudessaan ilmenemisprosentit olivat hyvin maltillisia. Avoimista vastauksista voidaan päätellä, että festivaaleihin usein kytkeytyvä alkoholin käyttö vaikuttaa häirintätilanteisiin mahdollisesti vahvemmin kuin arkiympäristössä.

Mielestäni tärkeää ilmiön kartoittamisen ja puuttumiskeinojen kehittämisen kannalta olisi ilmiön jatkuva kartoitus. Mikäli aihe nostettaisiin laajasti osaksi kävijöiden ja henkilökunnan tyytyväisyyskyselyitä, saataisiin reaaliaikaista ja valtakunnallista tietoa siitä, kuinka yleistä seksuaalinen häirintä on festivaaleilla, ja miten siihen voitaisiin puuttua paremmin. Tulosten seurannan avulla voitaisiin myös mitata eri puuttumiskäytäntöjen toimivuutta.

Festivaalien edustajienkin esille nostama henkilökunnan säännöllinen ja yhtenäinen koulutus mahdollistaisi yhtenäisten puuttumiskäytäntöjen käyttöönoton ja tekisi myös häirintään puuttumisesta ja asiakkaiden raportoinnista helpompaa. Suurin osa vastaajista piti järjestyksenvalvoja tärkeimpänä puuttumistahona häirintätilanteissa, joten selkeille toimintaohjeille – ja käytännöille on kysyntää.

Festivaaleilla työskentelee eri tehtävissä myös suuri määrä vapaaehtoisia, isoimmilla festivaaleilla jopa viidestäsadasta yli tuhanteen. Olisi olennaista huomioida myös vapaaehtoisten perehdyttämisessä näkökulma siitä, miten he voivat puuttua, ohjata tai neuvoa havaitessaan seksuaalista häirintää festivaalialueella. Monet vapaaehtoiset myös kiertävät festivaalilta toiselle, joten tieto siirtyisi heidän kauttaan myös helposti eteenpäin.

Myös aiemmin mainittu yleisöviestintä sekä selkeä linjaus siitä, että seksuaalinen häirintä on kiellettyä ja rangaistavaa, tulisi tuoda selkeämmin esille. Kyselyn tuloksista ei käynyt ilmi, miten mahdolliset häirintätilanteet ratkesivat, tai johtiko mahdollinen henkilökunnalle kertominen toimenpiteisiin. Piia Lääverin ehdotus siitä, että lipun oston yhteydessä jokainen sitoutuu käyttäytymisellään noudattamaan tiettyä ohjesääntöä, toisi selkeästi esille festivaaliorganisaatioiden kannan häirintään, ja vastuuttaisi jokaista kävijää miettimään omaa käytöstään jo ennen festivaalia. Festivaaliorganisaatioiden olisi hyvä miettiä, mitä häirinnästä konkreettisesti seuraa: poistetaanko tekijät festivaalialueelta ja ollaanko vakavammissa tapauksissa yhteydessä virkavaltaan.

Jatkotutkimuksen kannalta olisi hyvä tavoittaa kävijöitä useammilta festivaaleilta, jotta saataisiin myös kattavaa tietoa siitä, miten häirintää ilmenee genreittäin ja alueittain. Tällöin toimintamalleja ja ennaltaehkäisevää yleisöviestintää voitaisiin keskittää erityisesti niitä tarvitseville tapahtumille. Satunnaisuuden toteutuminen olisi tutkimuksen luotettavuuden kannalta tärkeää, joten haastattelut paikan päällä voisivat antaa laajemman kuvauksen ilmiöstä. Kävijäkyselyissä on vaarana se, että niihin vastaavat vain aktiivisimmat, joka voi vaikuttaa tuloksiin. Osallistuva havainnointi voisi olla myös hyvä tutkimusmenetelmä, jolloin festivaalin ilmapiiriä ja toimintaa voisi tutkia paikan päällä.

Tämä työ keskittyi seksuaalisen häirinnän ilmenemiseen ja ilmenemismuotoihin, sekä kartoitti puuttumisen riittävyttä. Eri puuttumiskäytäntöjen toimivuutta ei ole kartoitettu, joten tulevaisuudessa eri toimintamallien arvioiminen ja kehittäminen sekä festivaalien välinen yhteistyö aiheeseen liittyen ovat varmasti ajankohtaisia aiheita. Kysyin mukaan tutkimukseen useita festivaaleja, joista kaikilla ei tietenkään ollut mahdollisuutta tai halua osallistua. Olisi tärkeää muokata tiedonkeruumenetelmät sellaiseen muotoon, että jokainen festivaali voisi sitoutua ilmiön kartoittamiseen ja kitkemiseen.

Festivaaleilla on suuri vastuu kävijöidensä turvallisuudesta ja hyvinvoinnista, ja mahdollisuudet vaikuttaa ennaltaehkäisevästi ympäristöön ja olosuhteisiin esimerkiksi yleisöviestinnällä ja järjestyksenvalvojen koulutuksella ja määrällä. Muutokset ylei-

sissä asenteissa ja oman käytöksen arvioiminen ovat kuitenkin jokaisen kävijän vastuulla, ja tätä pitäisi mielestäni myös tuoda aktiivisesti esille. Kuten aiemmassa kuviossa esiteltiin, seksuaalisen häirinnän ennaltaehkäisyyn tulisi lähtökohtaisesti vaikuttaa sekä ulkoisten, että sisäisten motivaatiotekijöiden kautta. Lainsäädäntö ja yhteisön normit luovat tietyt raamit yksilön käyttäytymiselle, mutta iso merkitys on myös lähiympäristön toimintakulttuurilla sekä omilla arvoilla, uskomuksilla ja ihanteilla. Olisi tärkeää, että seksuaalisesta häirinnästä tehdään lähtökohtaisesti tuomittavaa, eikä sitä normalisoida tai romantisoida mediassa, yleisessä keskustelussa tai tässä tapauksessa festivaaliympäristössä.

LÄHTEET

Between Friends & Rape Victim Advocates (RVA). 2017. Our Music My Body. Viitattu 13.11.2018 <http://ourmusicmybody.tumblr.com/post/172417480703/survey-shows-urgent-need-for-ourmusicmybody>

<http://ourmusicmybody.tumblr.com/>

Davies, Hannah. J. 2017. Are music festivals doing enough to tackle sexual assault? Julkaistu 25.7.2017. The Guardian. Viitattu 13.11.2018.

<https://www.theguardian.com/lifeandstyle/2017/jul/25/music-festivals-sexual-assault-rape-safe>

Finland Festivals. 2017. Festivaalien käyntimäärät 2017. Viitattu 16.11.2018.

<http://www.festivals.fi/tilastot/festivaalien-kayntimaarat-2017/#.W-6MvOgzY2w>

Kervinen Elina.2017. Ruotsalaisfestivaalin päätös oli poikkeuksellisen vahva kannanotto raiskausuutisiin – moni kysyy, oliko se ainoa syy tapahtuman perumiseen. Julkaistu 2.7.2017. Helsingin Sanomat. Viitattu 13.11.2018. <https://www.hs.fi/ulkomaat/art-2000005276283.html>

Howard, Adam. 2016. Sexual Assault Reports Cast Shadow Over Summer Concerts. Julkaistu 6.7.2016. NBC News. Viitattu 13.11.2018.

<https://www.nbcnews.com/news/us-news/sexual-assault-reports-cast-shadow-over-summer-concerts-n604586>

HS NYT. 2018. Toimittajaa kopeloitiin festivaalilla 22 kertaa – oli haastattelemassa juttuunsa 54 naista, joita kopeloitiin myös joka ikistä. Julkaistu 24.4. Helsingin Sanomat. Viitattu 13.11.2018. https://www.hs.fi/nyt/art-2000005654403.html?utm_source=facebook&utm_medium=toimitus

Lakka, Päivi. 2016. Ruotsissa kohistaan naisten ahdistelusta festivaaleilla– Suomessa ei innostuta naisten alueista. Julkaistu 14.7.2016, Kaleva. Viitattu 13.11.2018. <http://www.kaleva.fi/uutiset/ulkomaat/ruotsissa-kohistaan-naisten-ahdistelusta-festivaaleilla-suomessa-ei-innostuta-naisten-alueista/733091/>

Laki miesten ja naisten välisestä tasa-arvosta, 8.8.1986/609. 7 §

Launis, Maaret ja työryhmä. 2018. Tästä saa puhua. Helsinki. Kustantamo S&S.

Lääveri, Piia. 2018. Opinnäytetyö-yhteistyö. Yksityinen sähköpostiviesti 9.11.2018. Viestin saaja: Moona Paarto.

Mankkinen, Jussi. 2017. Seksuaalinen ahdistelu festivaaleilla on ongelma Ruotsissa, mutta mikä on tilanne muissa Pohjoismaissa - Yle selvitti. Julkaistu 5.7.2017, YLE. Viitattu 13.11.2018. <https://yle.fi/uutiset/3-9707350>

Marsh, Sarah. 2018. Are music festivals doing enough to tackle sexual assault? Share your experiences. Julkaistu 23.4.2018. The Guardian. Viitattu 13.11.2018. <https://www.theguardian.com/world/2018/apr/23/are-music-festivals-doing-enough-to-tackle-sexual-assault-share-your-experiences>

Nieminen, Iida. 2018. Lähes puolet alle 40-vuotiaista naisista kokee seksuaalista häirintää brittifestareilla – Koska vastaava selvitys tehdään Suomessa? Julkaistu 20.6.2018, Helsingin Sanomat. Viitattu 13.11.2018. <https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000005726754.html>

Paanetoja, Elina. 2018. Häirintä ja muu epäasiallinen kohtelu elokuva- ja teatterialalla - selvitysraportti. Opetus ja kulttuuriministeriö. Helsinki.

Seppänen, Arttu. 2018. Ilosaarirockissa tuntematon nainen tunki kätensä housuihini – Se ei ollut ainoa kerta, ja siksi suomalaisten festivaalijärjestäjien häirintävähätely ihmetyttää. Julkaistu 20.6.2018, Helsingin Sanomat. Viitattu 13.11.2018. <https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000005727231.html>

Seppänen, Arttu. 2018. Kourimista, pakottamista bajamajan taakse, käden työntämistä jalkojen väliin – HS:n kyselyyn vastanneet kertoivat, millaista on häirintä suomalaisilla festareilla. Julkaistu 21.6.2018, Helsingin Sanomat. Viitattu 13.11.2018. <https://www.hs.fi/kulttuuri/art-2000005729277.html>

Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisuja 8/2018. Tasa-arvobarometri 2017. Sosiaali- ja terveysministeriö. Helsinki.

Varis, Petri. 2018. Opinnäytetyö-yhteistyö. Yksityinen sähköpostiviesti 31.10.2018. Viestin saaja: Moona Paarto.

Vilkka, Hanna. 2011. Seksuaalinen häirintä. Jyväskylä, PS-kustannus.

Weiss, Susannah. 2017. The Sexual Assault Epidemic Is Ruining Music Festivals for Me. Julkaistu 7.8.2017. Glamour. Viitattu 13.11.2018

<https://www.glamour.com/story/sexual-assault-epidemic-ruining-music-festivals-for-me>

Your Choise Australia. 2017. Viitattu 13.11.2018 <https://your-choice.net.au/>

LIITE 1

Kysely seksuaalisesta häirinnästä

Seuraavat 5 kysymystä ovat osa Suomen musiikkitapahtumien verkosto LiveFIN ry:n toteuttamaa laajempaa tutkimusta seksuaalisen häirinnän ilmenemiseen ja keinoihin puuttua siihen suomalaisilla musiikkifestivaaleilla. Näiden kysymysten tulokset siirretään anonymisti laajempaan tutkimukseen, eikä niiden tuloksia tulla yhdistämään millään muotoa yksittäisiin henkilöihin. XXX-festivaali on mukana tutkimuksessa festivaaliasiakkaiden hyvinvoinnin tukemiseksi.

Seksuaalisella häirinnällä tarkoitetaan tarkoituksellista, ei-toivottua ja yksipuolista seksuaalisväritteistä käyttäytymistä, kuten fyysistä koskettelua tai puhetta, jonka kohde kokee epämiellyttäväksi.

- 1) Koitko itse tai havaitsitko muihin kohdistuvaa seksuaalista häirintää festivaalien aikana?
 - a) koin
 - b) havaitsin
 - c) koin ja havaitsin
 - d) en kumpaakaan

- 2) Mahdollinen häirintä tapahtui
 - a) festivaalialueella
 - b) leirintäalueella
 - c) en havainnut häirintää

- 3) Kertoisitko omin sanoin mahdollisesta häirintätilanteesta?

- 4) Koetko avunsaannin ja festivaalin henkilökunnan puuttumisen mahdollisiin häirintätilanteisiin riittävänä?
 - a) kyllä
 - b) en

- 5) Miltä taholta toivoisit tukea ja puuttumista mahdollisiin häirintätilanteisiin?
 - a) järjestyksenvälvojat
 - b) ensiapupiste
 - c) en koe tarvetta puuttumiselle
 - d) muu, mikä?